

парламенту та Ради від 8 червня 2000 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224

6. Про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій в межах внутрішнього ринку та про скасування Директиви 1999/93/ЄС : Регламент (ЄС) № 910/2014 Європейського Парламенту та Ради від 23 липня 2014 р. URL: <http://czo.gov.ua/news-details?id=244>

7. Про електронне інвойсування (е-інвойсування) в державних закупівлях : Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року. URL: http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2015/02/EU-PP-Directives-Compendium_UKR.pdf

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Мачуський В. В., професор кафедри
теорії та історії права ДВНЗ
«Київський національний
економічний університет імені Вадима
Гетьмана», кандидат юридичних наук

Україна продовжує виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, необхідних для повноцінного функціонування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі. Сьогодні майже 15 тисяч українських підприємств експортують свої товари до країн ЄС. За минулий рік Україна продала до країн ЄС товарів на понад 20 млрд доларів США, що становить 42% від усього експорту. Для порівняння, у 2017 році ця цифра становила трохи більше 17,5 млрд доларів США [1]. У 2018 році Україна виконала майже 90% зобов'язань щодо наближення до норм та практики ЄС у сфері підприємництва.

Так, з 1 січня 2019 року скасовано застосування майже 11 тисяч старих стандартів, розроблених до 1992 року, що становить 90% від загальної кількості. Триває робота з приведення у відповідність українського законодавства до права ЄС та Угоди про технічні бар'єри в торгівлі СОТ.

Разом з тим, забезпечення досягнення поступової сумісності існуючого і майбутнього українського законодавства з правовою системою Європейського Союзу (*Acquis communautaire*) є обов'язком України відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС (Додаток XVII «Нормативно-правове наближення») [2].

У контексті забезпечення досягнення поступової сумісності існуючого і майбутнього українського законодавства з правовою системою Європейського Союзу існує об'єктивна необхідність уточнення категоріального апарату, який застосовується у межах правової регламентації діяльності підприємств, що надає особливої актуальності питанням порівняльного дослідження правового статусу підприємств в Європейському Союзі і Україні.

Загальне поняття, категорії і типи (види) підприємств в Європейському Союзі визначені в положеннях Рекомендації Європейської комісії від 6 травня 2003 року[3] (далі Рекомендація).

Так, відповідно до ст. 1 Рекомендації [3] підприємство (*enterprise*) це будь-який суб'єкт, що здійснює господарську діяльність, незалежно від його правової форми. Це, зокрема, також стосується самозайнятих осіб та сімейних підприємств, які займаються ремісничими та іншими видами діяльності, а також товариств або асоціацій, що регулярно здійснюють господарську діяльність.

Таким чином, визначення «підприємство» в ЄС охоплює собою досить широке коло суб'єктів, які здійснюють господарську діяльність. Так, крім безпосередньо підприємств, підприємствами вважаються також самозайняті особи, сімейні підприємства, товариства і асоціації, що регулярно здійснюють господарську діяльність.

В Україні підприємство визнається організаційною формою господарювання і законодавчим визначенням «підприємство» охоплюються перш за все суб'єкти господарювання, створені компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування. Законодавець, вказуючи на пріоритет створення підприємств державними органами або органами місцевого самоврядування, обережно згадує і «інших» суб'єктів, які можуть бути засновниками підприємств.

Так, в ст. 62 Господарського кодексу України (далі ГК) зазначено, що Підприємство — самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом

місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами [4]. Крім того, якщо в ЄС підприємство характеризується через здійснення господарської діяльності, то в Україні законодавець визначає також і мету створення підприємств, а саме — задоволення, в першу чергу, суспільних, а потім особистих потреб.

Таким чином, спільною об'єднуючою ознакою визначення підприємства в ЄС і Україні є здійснення господарської діяльності. Відмінності у визначенні підприємства полягають у більш широкому колі суб'єктів — підприємств, які здійснюють господарську діяльність в ЄС порівняно із колом таких суб'єктів в Україні.

Відповідно до положень Рекомендації [3] в ЄС існують такі типи підприємств: автономне підприємство, підприємства партнери і пов'язані підприємства. Примітним видається той факт, що до такого виду підприємств як підприємства партнери належать університети і неприбуткові організації.

В Україні, як правило, підприємства поділяються на види на підставі двох критеріїв: залежно від форми власності і залежно від способу утворення і формування статутного капіталу (глава 7 ГК [4]).

Таким чином, існують суттєві відмінності між поняттям «підприємство» і видами підприємств в Європейському Союзі і Україні, що обумовлює необхідність вдосконалення правового статусу українських підприємств.

Крім того, існує проблема юридичного перекладу термінів категоріального апарату, який застосовується в межах правової регламентації діяльності підприємств. Так, такі терміни як «enterprise», «autonomous enterprise», «partner enterprises», «upstream enterprise», «downstream enterprise», «business angels», «linked enterprises» потребують перекладу з урахуванням відмінностей в законодавстві ЄС і України і особливостей українського і англійського юридичного дискурсу.

Список використаної літератури:

1. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2018 рік. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: [244](https://eu-</p></div><div data-bbox=)

ua.org/sites/default/files/inline/files/association-agreement-implementation-report-2018.pdf

2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : міжнародна угода від 27 червня 2014. Офіційний вісник України. 2014. №75. Ст. 2125

3. Commission Recommendation of 6 May 2003 (2003/361/EC). Official Journal L 124 , 20/05/2003 P. 0036 — 0041.

4. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № №436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст. 144.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЗА УГОДОЮ ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС

Намясенко О.К., доцент кафедри підприємницького та корпоративного права ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», кандидат юридичних наук,
доцент

Угода про асоціацію України з ЄС (УА) закріплює механізм вирішення спорів, що можуть виникнути у майбутньому. Характеристика зазначеного механізму зустрічається в більшому або меншому обсязі в дослідженнях багатьох науковців, присвячених укладанню та виконанню УА, зокрема таких як Р. Петров, М. Кузьо, Ю. Рудюк, Guillaume Van der Loo, Peter Van Elsuwege та ін. Метою даної роботи є дослідження основних положень УА щодо механізму вирішення спорів, а також ступеню забезпечення виконання положень Угоди про асоціацію щодо вирішення спорів, які можуть виникнути у майбутньому.

Фактично Угода про асоціацію встановлює два механізми вирішення спорів. Відповідно до статей 477-478 Угоди про асоціацію встановлюється процедура вирішення спору, який виникає стосовно тлумачення, виконання або добросовісного